

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОРГАН НА БЪЛГАРСКИТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА
ЗА РЕЛИГИОЗНА И ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНА ПРОСВЕТА

*Негово Светейшество Димитрий I Архиепископ
на Константинопол — Новият Рим и Патриарх Вселенски
и Негово Светейшество Българския Патриарх Максим*

† ДИМИТРИЙ I

Патриарх Вселенски

Да запазим единството на дух чрез връзките на мира

Ваше Светейшество, възлюбени брате в Христѣ,

Преди 28 години иерарсите на двете сестри-църкви, в знак на благодарност и възвала към Всемиштовния Бог и с взаимни добри чувства, извършиха заедно на олтаря на този пресвети патриаршески храм безкърватната сахаристийна жертва и се приобщиха в единството на вярата, надеждата и любовта.

С този си акт те поставиха началото на един нов период, благословен период на единство, мир и любов в историята на отношенията между нашата майка, свята и велика Христова църква и пресветата Българска православна църква.

Църковници от иерарсите на нашия патриаршески трон, от свещеното духовенство и от архитоните на великата църква, както и от православните вярващи в този исторически град, ни приемат като Божие благословение този важен и свет момент, който съпада с атмосферата на великата радост от светия и благословен празник Великден.

В настоящия момент ние приветствуваме сред нас в този пресвет патриаршески храм Ваше възлюбено Светейшество и досточтимите Ви съпътници, с които Вие започнахте полноконическото си посещение на древните източни патриаршати от този пресвет апостолски и патриаршески трон, според установения ред.

Сърадвайте в радостта на Майката-Църква от това общение.

Пресветата Българска православна църква, след като бе приета, с усилията на нашия свети отец Фотий Изповедник в лоното на светото Православие, е получила винаги неизменен и чисто ученият на нашия Бог, предане ни от светите Апостоли и от Отците на Църквата. Тя също така е познала непоколебимостта на православното съзнание, изнекащо пълно уважение към каноните и църковния ред.

За това Българската православна църква е не само уважаван член на светото семейство на православните църкви, спечелила почитта на всички, но тя е също така първородната и по-старша във вярата дъщеря на Вселенската патриаршата.

След възстановяването на братските връзки на любов между двете църкви и последвалото признание, с благословеността на пресветия вселенски трон, на патриаршеското и досточтимото, Българската православна църква, ръководена

Слово, произнесено от Негово Светейшество Вселенския и Цариградски Патриарх Димитрий след св. литургия на 6 май 1973 г. в катедралния патриаршески храм „Св. Георги“ в Цариград.

† МАКСИМ

Патриарх Български

Само в любовта е възможно единството

Ваше Светейшество,

Вашин Високопреосвещенствъ,

Боголюбиви брати и сестри,

В този преблагоговен и пресладък ден от светлата пасхална неделя, когато сме влезли в „Радостта на своя Господ“ и се наслаждаваме „от това любаво и светло тържество на пресветното Христово възкресение“, дузът ни тържествено вярда удържаната най-велика в спасителната история на човешкия род победа — победата над смъртта и тържеството на вечния живот, който нашият Спасител Господ Исусе ни дари чрез преславното Си Възкресение.

Сваки тук, на това свято място в историческия град, де то е светелствувал великният църковен иерарх светият Йоан Златоуст, като отглас на тази радост и тържество, отекнал неговите думи с най-голяма сила: „Де ти е, смърте, жълото? Де ти е, аде, победата? Възкресна Христос и ти биде пова-

Слово, произнесено от Негово Светейшество Българския Патриарх Максим на св. литургия на 6 май 1973 г. в катедралния патриаршески храм „Св. Георги“ в Цариград.

от просветени и достояни първоранери и христолобиви архиепери, наярвала сигурно израшото си паство по пътя на свягледката милост и спасение.

Освен това Българската православна църква, която взима предвид обстоятелствата, времето и огромните нужди на нашата неспокойна епоха, е разширила обсега на своята дейност и участва активно във всеправославното и всокристинско сътрудничество, работейки неуморно за сполет дело на християнското единство и за установяването на така много желания от всички мирни жители за всички хора по света.

Този разцвет и растеж в Господа на Българската православна църква, която е истинска рожба на духовните страдания и добър паметник на страданията на светата и велика Христова църква, според свети Фотий, в течение на много столетия от историческото минало на православния български народ, несъмнено са причина за големия радост на майката църква, радост, предизвикана и от израза на особена любов, уважение и преданост от страна на ръководителите и на вярващите на Българската църква.

Благословеното посещение на праснопамятния Софийски Митрополит и Български Екзарх Стефан и на Вашия прадедненик Българския Патриарх Кирия в този свят и богоспасавен петър, двете посещения на покойния Вселенски Патриарх Атинагор на Българската църква в София и сегашното идване при нас на Ваше Светейшество следат след поемането на патриаршеските Ви задължения, са многого израза от страна на нашите църкви на тяхната вътрешна и дълбока любов и взаимно уважение, на историческите връзки, които ги обединяват от много столетия насам. Тези връзки, ние молилтвествено и се надяваме, да бъдат засилени и разширени още повече през времето на Вашето патриаршеско служение.

Ние благодарим най-сърдечно на Ваше Светейшество за Вашето посещение и за добрите слова, които вече казахте. Нека Озия, който възкресна в слава от гроба и който чрез възкресеното Си изпълни със своята светлина и радост всичко, нашият Бог и Спасителя, винаги да осветява със светлината на светото Възкресение нашите души и сърца! Нека Той да дава сила на нас и на всички досточтимни брати, за да запазим единството на духа чрез връзките на мира (Еф. 4:3)!

Бъдете добре дошли в днешния на великата Църква и сред нас, Вие, Ваше Светейшество и пръвлюбени брате в Христѣ, и Вашите уважавани и досточтимни съпътници!

леи! Възкресна Христос и паднаха демоните. Възкресна Христос и се радват ангелите. Възкресна Христос и живот се възвори!... Нему слава и държавя во веки веков, Амин!

На връщане на тази немалка радост добохме при Вас, Светейши Владико, богомъдри архиепископи и Божии люде, да и споделим със свето словесание и братска любов, приветствувайки Ви от все сърце с Христос възкресе, Нанстина, „този ден е Господ сътвори да се възрадваме и развеселим в него“ (Пс. 117:24). Нему прочее с умилени благодарим, който устроиша промислително нашите човешки следи за този благословен среща с Първоранера на светата Вселенска Цариградска патриаршата, с нейния честен и богомъдър архиепископ сонм и благочестивия народ и най-вече за големата Ваша любов и топлина, с които посрещате мен и пратениците на нашата родна Църква.

Ваше Светейшество, Светейши и злочитни Владико, Намирайки се тук, в този исторически Божи дом, заставам пред Вашата светост, забавляени от такъв „облак свидетели“, отназила във вечността, сваки нековете се откриват пред духовните ни очи за виждане на преславните Божии дела, които съпътствуват нашия исторически друм от съдбоносния за нашия народ днешен век, до тази днина.

Нашите благославни български народ, закримен с духовното мляко на нестима православната вяра чрез майчината гърд на светата Константинополска велика църква, откри онте си за светлината на Божието слово чрез проповедта на равноапостолните солунски братя Кирил и Методий в техните богозарени ученици по нашите земи, за да възникне **скоро** след кръшението при Благочерния и равноапостолник княз Борис и неговите славян преизимци Загатият век на духовната култура, който стана неизблеа основа на непрекъснатия възход на нашия трудолюбив и мирен народ.

Българската православна църква в своя хилядолетен боготворен път запази явря на светата православна праотеческа вяра чиста и непокръпната от събланията на вековните превратности. С това засвидетелствува своето действително като първородна духовна ядърца на светата Вселенска Цариградска църква, от която е черпила и струите на богословие и богатството на светоотеческите творения, за което славява признателност.

Съзнавайки великата мисия за добро свидетелство в отговорност пред Бога и света, нашата света Православна църква е поддръжала и поддръжката българско-общинне със светите земи православна църква и всички християни в света, да „запаване единството на духа чрез връшките на мира“ (Еф. 4:3) и се стремил към това, което „служи на мира и за взаимно изпадане“ (Рим. 14:19), защото само във взаимния любов в Христа — единство на Църквата могат да осъществяват заветите на Христа Спасителя и само в любов и възможност тяхното единство. Показано се потруди блаженнопопалител и масит Ваши предшественик Светейният патриарх Атинагор, който оставя дълбоки следи в светител-

ското си дело. По достоен пример утвърждавате и Вашите първи съпруги, Светейния Владико, на високото и отговорно светителско служение, на което Великият Пастирначалник Ви е призвал.

Велико дело за човешите вчерта, днес и всеки, е несъмнено да живеят в мир, за да изграждат своя духовен и материален напредък, за да се радват на Божието благословение от създаване мира. На църките Божии я нам, събужтаемите на Кръста на мира, се пада да се молим и се борим за утвърждаване мира на земята, защото към мир ни е призвал Господ (1 Кор. 7:15).

Ваше Светейшество, богомъдри архипастистри и братя, Аз, скромният Предстоятел на Българската православна църква, и моите спътници дойдохме при Вас, за да засвидетелствуваме и утвърдим нашата взаимна любов в Господа, да Ви донесем благословението на нашите родни светни, за зараде и успех във Вашето боготворено служение и на Вашите изрядни събратници на външната Христос, за добротата на христоловници и първи народ и за напредък и благословение на нашата южна съседа и неините добри граждани. Като израз на нашите най-добри чувства към Ваше Светейшество и великата Майка-Църква, молим да приемете този скромен наш дар за молитвен спомен на нашата среща и взаимната ни в Христа любов. Молим, Светейния Владико, Вашите свети молитви в това наше поклонническо пътешествие по древните и свети апостолски катедри и всехристиянски светини, та да бъде то за умножаване на взаимните братски чувства, за утвърждаване връшките на мира и единства на Евангелия, нашата Света, Вселенска и Апостолска Църква, прославяла на светата Синодосна и Живо-творна Троица Отца, Сина и Светаго Духа, Амин!

Поклонническо пътешествие на Негово Светейшество

Българския Патриарх Максим в Цариград

От 2 до 16 и от 22 до 30 май 1973 г. българска църковна делегация посети древните патриаршески престолни в Цариград, Александрия и Иерусалим. Делегацията бе водена от Негово Светейшество Българския Патриарх Максим и имаще следния състав: Високопреосвящените митрополити Станозолотски Панкратий и Видински Филарет, Високопреродобитният архимандрит Дометиян, главен секретар на Св. Синод, Високоблаготворевиелитят прот. Благод Чикалов, доцент при Духовната академия, протодоктор д-р Васил Ст. Велинов, началник на кабинета на Негово Светейшество, и Славчо Пиперов, преводач.

На 2 май сутринта в параклиса на Св. Синод бе отслужен молебен за път, на който присуствуваха участниците в делегацията, Високопреосвящените синодални архiereи и богомолци. Времето бързо текеше. Преминя в подготовка за пътуването. Майскит ден е прекрасен. Земята е разкрила своите красоти — зеленина, животелите подем. Въздухът дъха свежест. Небето е ясно. Подказва благополучно пътешествие и щастливо завръщане в обитания на скарлата Родина.

Откача се поклонническото пътешествие да бъде извършено, с ноция бедния и повече трудове. Но благословението на священите места, които ще бъдат посетени, бодрава и възражда, носи утеха и веселие в Господа. Духовната радост винаги надмощва слабостите и оставя дълбоки следи на признатия изживявания за пред цял живот. Дано Възкръсналият Живоиздавец простре вярна нас благославяща десница, та с ревността на мъдрците да Му поднесем нашите дарове в рождественската пещера и с дълбок поклон да почетем всеславното Му възкресение при всеветния и животворния Гроб Господен!

На Софийското летнище бяхме изпратени от Високопреосвящените синодални архiereи Неврокопски Пимен, Доростолски и Червешки Софроний, Пловдивския Варлаам, Люблински Григорий, от Цариградския епископс Пертийн, Антоний, Нова и Иларий, от Микала Кичюмчи и Димитър Тодоров от страна на Комитета при Министерството на външните работи по извършене на Българската православна църква и религиозните културно, от изгумените на старовизантиелните манастири Високопреродобитните архимандрити Методий и Геласий, професори от Духовната академия, висши служители при Св. Синод и Софийската митрополия.

Разделихме се с най-добри пожелания за благословено, плодотворно и мирно пътешествие. Настанихме се в самолета Моториел изляздох пристенството. Си В 21.20 ч. полетиме за Цариград. Мракът вече бе победил являващата на пролетта ден. Самолетът се измърна в тъмнота. Виждаше се само светляци, които очертаваха улични и площадни съоръжения. Съобщиха по едно време, че летим над Стара Загора, че минахме границата. Говим се за приятна среща.

След 50 минути летене българският пътнически самолет ТУ 134 се приземи на Истанбулското летнище Ишляклий. Първи ни посрещнаха представителите на Българското посолство начело с посланика Марин Вачков, българският консул Теофила Димитров, много още консулски служители, български епирийски съветници иконом Вещелаз Димитров и прот. Ганчо Чобанов, председател на църковното настоятелство Стефан Ковачев, председателката на д-во „Радост“ Констатиана Городска, членове на настоятелството Апостол Балтоз, Патриарх Чобанов, Мария Райков и други. Скоро дойдоха пратениците на Негово Светейшество Вселенския Цариградски Патриарх г. г. Димитрий, а именно Негово Високопреосвященство Халкидонският митрополит Мелитон, Пергиският митрополит Евангелиос, архимандрит Павел, Главен секретар на Патриаршеския свети Синод, архимандрит Вартоломей, великият директор на специалната патриаршеска кашелария, великият архидякон Теодикт и проф. Емануил Фоталиев, архиеп и велик протоиерарх.

Преметнаме се изпътни. Създаде се задължена обстановка. Размениха се поздравления. Негово Високопреосвященство митрополит Мелитон от името на Негово Светейшество Патриарх Димитрий заяви: „Ваше Светейшество, приемаме Ви от цялото си сърце и сме щастливи, че ще бъдете между нас. Вие сте у Вас. Негово Светейшество Ви очаква.“

Негово Светейшество Патриарх Максим пък отвори: „Богомъдри много за сърчената ласка, изпадна от името на Негово Светейшество и на неговите първи помощници иерарси, с които сме посрещали още на детинство. Аз изпитвам духовно удовлетворение, че Негово Светейшество позволило се отделила на моето желание да правя настоящето посещение заедно с делегацията на Българската православна църква на него и на многопознатите негови сътрудници.“

В хода на разговорите стана дума за пътуването. То беше много приятно, каза Негово Светейшество, особено като се има пред вид неговата цел, а именно да се установи лични отношения на любов и молитвено общение с Негово Светейшество и с Високопреосвящените митрополити на Вселенската Цариградска патриаршия. Ние помним, добан той, с най-добри чувства посещаваната, които Негово Светейшество Патриарх Атинагор и Ваше Високопреосвященство направихте у нас. Любовта от създаването настроение не е изчерпана още, помим и в сърцата си и желаем да гора и за бъдеще в нашите отношения, като се измърна с все нови взаимни посещения.

Лично пък на Вас, Ваше Високопреосвященство, имам приятното задължение да предам братски привети на родните архiereи, които Ви очакват. Била сме заедно на Родос, срещали сме се на много международни църковни фо-

рими в всякога сме били единомислени в нашето дължение за доброто на светото Православие, Византия е било така, откъдето Негово Високоспросвещенство митрополит Мединон. Посещението на в България беше при едно прекрасно настроение и много мило. Това е твърде необходимо.

Какво ни беше настроението сред нашите посрещачи българи? Усмивхати, радостни, развълнувани пристъпиха да получат благословението на Негово Светейшество и на Високоспросвещените архiereи Старозагорски Панкратий и Видински Флавер. Бързаха да се ръкуват с всички членове на делегацията, да ги заговорят, да се представят. Горяха от желание да поучуват духовната младавня на майката Църква, да изживят новия на Христовата любов чрез благославящата десница на Патриарха на светата ни България, да видят лицата, обаятели от сиянието на рождото, което православната вяра им разкриваше като светлина, тъй и живот. От името на д-во „Радост“ поднесоха голям букет свежи цветя.

Беше се стаминило. Цариград светлееше край брега на Босфора. Влеяха светлината и на малайзийския бряг. По сребристите морска вълна свезиха кораби. Плуваме за в града — не ти ползи, казват някои жителите от околните селища, и оттам станало Истанбул, градът с най-много джамии, с останки от крепостни стени, седилище на прокути султани, историческа приказка на древен царства и култура. Наставени бяхме в представителния хотел „Хилтън“, който се издига на хълмистия бряг. От терасите му се разкрива гледка към Босфора и далече в околността, която по всяко време, било вечер — било деня, има своята прелесть.

На следния ден, 3 май, четвъртък, тържествено бяхме посрещати във Вселенската патриаршия. Милахме моста над Златния рог, отбихме в десно по тесните улици на стария квартал Фенер и се озовахме пред портите на Патриаршията. Придружаваха ни Иривуоалксий митрополит Симон, Персиксий митрополит Евангелие и великит архидякон Теодик. Пристигнаха на България Патриарх и на неговите спътници бе възвестено с белег на камбаните на коледарския храм „Св. Георги“. Към храма водеше шпалир от митрополити, архимандрити, свещеници, дякони и християни от православната общност в Цариград. Със сърдечност и особено внимание Негово Светейшество Патриарх Максим бе приветстван от очакващите го посрещачи. В принора той бе посрещан със свето Евангелие и кръст от облекчено в оледи джундух, поставена му бе мантия и лъч перие на „Христос възкресе“ взеше литийно в храма. Поколени се на светия престол, застана на архидерския трон, отпусна се молебен, при който шеехем църковните песнопения на славянски език. Пещите украсиха молебена със специално многогласие за Негово Светейшество Патриарх Максим на нотично пение. Беше много красиво и мелодично.

Успехът беше за първата среща с Негово Светейшество Патриарх Димитрий в неговия кабинет. Поколенихме се в патриаршеския параклис „Св. Андрей“ при поиме на тропира на светията. Възлюбих в кабинета на Патриарх. Зад него по старината бяха параклиси патриаршеските синодални митрополити и викарните епископи. Двамата Патриарси бяха помрачнели и прегрътнаха с обич в Христа Господа; останалите членове на делегацията се представиха на Негово Светейшество Патриарх Димитрий и на членовете на патриаршеския синод. Негово Светейшество Патриарх Максим се обърна към своя многоуважаем и владетелен събрат:

„Ваше Светейшество,

Възлюбени в Господа Брате и Съслужители,

Ваша Високоспросвещенства,

Ние явяваме в дните на тържествувашата и неспихаща напълна радост да Ви прегърнем братски и със светото желание да Ви приветствуваме с победния християнски поздрав „Христос възкресе!“

Нам се издава честа и големата радост, след историческата среща между нашите бележени блаженполичници предсвещеници, Светейшини Патриарх Атанасий и Светейшини Патриарх Кирил през 1962 г. тук, в този исторически град, където навремето това първо официално посещение на Ваше досточестно Светейшество и ведно с придружаващите ни събрате архiereи Негово Високоспросвещенство Старозагорския митрополит Панкратий и Негово Високоспросвещенство Видинския митрополит Флавер — членове на Св. Синод на Българската православна църква, да изразим нашата дълбока лоялност към Първопърарха на Светата Цариградска Вселенска патриаршия, към свещената и богородицата неерархия на светия Патриаршеска и апостолски престол на св. ап. Андрей и на възвестяващитеме любовта на нашата света Българска православна църква и нейното боголюбиво наствя към светата Майка-Църква, като лепна духовна дъщеря.

С пристигането ни в този исторически и скъп за соменителен град и първата ни среща с досточестните представителни на Ваше Светейшество, ние почувствуваме полна и

Вашето добро сърце, което ни приема с братска топлина и внимание, за което дължим нашата дълбока благодарност и признателност. Несъмнено тази сърдечна атмосфера ще бъде и благодатната почва за утвърждаване взаимните добри чувства между нашите свети Църкви и между самите нас като събратници на спасителния Божи ванагод за преуважаемата любовта, братските чувства, мира и добросъседските отношения като граждани на нашите две съседни страни.

Възкресният от мъртвите Живопадаен Христос Господ да бъде всякога посред нас! Амин.

Христос възкресе!“

Отговор Негово Светейшество Патриарх Димитрий:

„Ваше Светейшество, Патриарше на София и паяла България г. Максиме, след светата страсти седмица и освещаването на светото миро, за което Вие допринесохте с направително на Вашите ценни дарове, ние сега навлизаме в радостния и благословен период на Великдената. Всички знаедем много добре чувствувате благословението на възкресналия Господ. В тази радостна атмосфера приветствуваме Вашето пръстъване между нас с Вашите ценни сътрудници, митрополитите и останалите членове на Вашата делегация, в този център на св. Православна църква.

Желаем Ви, както и монте съслуживши митрополити, да имате приятно и добро пребиване между нас и в града да дадете Вашето благословение на нашето християнско изпълнение.

Поздравявам Ви с добре дошли, възлюбени брате и Христос, Вас и Вашите спътници и Ви приветствувам с поздрав „Христос възкресе!“

След произнесените приветствия двамата Светейшини Патриарси отново се прегрънаха и с братска целулка утвърдиха искрените чувства на уважение и любов един към друг. Премини се към интимна беседа и опознанствана. Негово Светейшество Патриарх Максим сподели радостта си, че отдавна се познава с мисиона от неарестите на светата Патриаршия, срещал се е с тях по различни благословения от Бога поводи и в дух на братско единомислие са разрешавали общоправославни проблеми.

След като още веднъж Негово Светейшество Патриарх Максим благодар за тъй сърдечния прием, разделихте се с любезните домакинни, да да посетим валията на Истанбул, при когото трябваме да бъдем в 12 часа. Губернаторството не е далече, но движението на моторните превозни средства по тесните улици на стария Истанбул е претрупано. Тръгнахме по-рано. Придружаваха ни Негово Пресвещенство епископ Константин, патриаршеският протосинег, великит архидякон Теодик и иноком Висецзла Димитров, български свещеници в Истанбул, които бие превозач.

Господи Върфа Поляра, слава, високост, строеж, около 50-годишен с проширени коси, ли прее много любезно. След обичайното добре дошли Негово Светейшество Патриарх Максим се обърна към него със следните думи:

„Ваше Превъзходителство, древна традиция и предостелите на православните църкви да осъществяват помежду си лични контакти за усилване взаимната любов между тях. Съдействието с удоволствие так правична, и аз не много след побаралото ми да Патриархът на Българската православна църква е Представителната делегация на нашата Църква дойде да направи такава визита на Негово Светейшество Вселенския Цариградски Патриарх Димитрий. След това мога по-поземие ми предостел път за Александрия и Иерусалим, където ще имам удоволствието да се срещна с предостелите на светите древни Александрийска и Иерусалимска патриаршия.

Но като пълнител големата радост да се намירה в тъй прекрасния голем град Истанбул, аз считам за свой приятен дълг да направи посещение на Ваше Превъзходителство, да Ви изразя моето уважение, а също така уважението на придружаващите ме членове на делегацията на Българската православна църква, да благодаря за успешнията, които се оказала на нашата делегация от страна на турските граждански власти за извадното ни тук и за осъществяване това посещение, да изрази също така и радостта за добрите отношения, които съществуват между нашите две държави и между техните народи.

Взаимните посещения на държавни ръководители на една и другата страна, които се осъществяват преди десетина години презам, допринесоха навънредно много за усилване добрите отношения между нашите страни. Те се развихат в различен сектор на живота както по политическа димия, така и по културно-просветна, по туристическа, по комуникационна. Това е от голъма полза за двета наши народа, и ние правим всичко възможно за тяхното още по-голямо укрепване и обрратимляване.

Аз съм слушал много за Истанбул. Сега първите ми впечатления се покряват с това, което знаех за него, че е един прекрасен, красив и много добре благоустроен град. Това

носямено се дължи на грижите на неговата майка, както у нас казват в случаи за валията или за змеята на града — майка на града.

Желаю по-нататъшни успехи на Ваше Преизходителство за по-голямото благоустрояване и благоустрояване на града и създаване условия още по-прекрасни за неговите жители, измежду които има и българи по произход, но граждани на Турската Република. Затова е необходимо физическо здраве и бодрост сили, каквито пожелавам на Ваше Преизходителство, и с взаимни усилия да укрепим дружбата между народите и мира на Балканите."

Със спокоен тон и свойствената му почтливост г. Вефа Побряз изрази задоволството си от посещението на Българския Патриарх и придружаващите го лица. Изказаното му остану у всички нас приятно впечатление.

Президентът на България доведе у нас, доайката много министри, негов турски министри посетиха България. И стопанските ни взаимоотношения не са лоши. Ние започваме да търгуваме, да правим различни търговски сделки. Наскоро се очаква конвенция за прокарване електрически енергия от България. Имаше културни и туристически връзки.

Много съм доволен. Приемете моето благожелание, защото ме посетихте."

Върнахме се в Патриаршията, за да разгледаме катедралния храм. Патриаршията се намира във Ферет от 1601 г. Църквата „Св. Георги“ е построена в 1720 г. Представява трикорабна базилика. Много ценни са старинните икони от 11—12 векове. Архидебският трон и дълата аналози са илюстрирани със сedef. Тронът а неж за пръв път бил поставен в централния корпус; по-рано е бил в светия алтар. В при-

Негово Светейшество Българският Патриарх Максим и членовете на изправната делегация сред църковните служители Българи пред входната църква „Св. Симеон“ в Истанбул

„Ваше Светейшество, действително това е една истинна, Благодаря много и съм трогнат от Вашето посещение. Много съм доволен, че можах да видя лично Вас и Вашите сподвижници. Точно, както казахте, тези посещения носят много добри резултати в живота. Вие, като посетявате Истанбул, истанбулското население ще покаже своето задоволство от Вашето посещение в този град.

Духовниците имат голяма роля в живота. Колкото и по-голям престижът на духовенството, сред нас, толкова самият мир ще бъде затвърден, ще бъде украсен и ще бъде вечна основа на човешкия живот. Да отдалечим обществото от житейския мир и да го поставим пред силите на Господа, е труден въпрос. Това сме хората. Ние притежаваме своите слабости; ние не можем да обуздем себе си. Да се оттегли един човек от тази житейска борба не е лесно, обаче като почувствава духовното, той се утешава и започва да живее в света на „святишето“.

Много съм доволен, че посетявате новия Великият Патриарх. Той е наш много близък приятел и обичан от нашата страна.

Това, което вие правите за града ни, че е много красиво, приемам, но че е много чист, не мога да го приема. Както пожелахте на мен здраве, бодрост и енергия да се труди за чистотата, за благоустройството на този град, ако всички широграждани томе поемат тази грижа и се отдават на това дело, сигурно ще има тогава резултат.

Ние с България живеем разпо да разпо. Нашите сънародници, за да отидат в Европа или другаде, било с влака или с кола, пътуват през България. Следят, който се този в България, и реките, който текат, пътуват оттух. В едно и също море лозим риба. Ако живеем а мир и съгласие, това е в интерес за дната народа. И по туристическото дело сме създавали, защото тези, който посещават България, посещават и Турция. Всички сме чед а този малък свят. Тези разбираици вече са приети от нашите правителства. Може да има идеологически различия, това обаче не означава, че хората не могат да живеят в мир. Всеки, както желае, може да по-стъпва, обаче никой не трябва да се бърка а живота на другия в това отношение. Нашите отношения се подобриха и са добри. Когато се завършат а България, ако подкрепите българския народ от нашата страна, ние ще бъдем доволни.

тора е иконата на свети Иван, подарена от кожухарския еснаф. Негови майстори изработили одежди за султана и за неговата саят. Поради това са били заможно състояние и материално подпомогали Патриаршията.

Към 17 в. българската търговска делегация бе в третието очакване. Пред главния вход на хотел „Халтън“ посрещаше негово Светейшество Патриарх Димитрий, придружен от Техин Високоревностенства Колошияския митрополит Гавриил, Пергския митрополит Евангелос, Преосвященния епископ Константин а великия архидякон Теодит. Светейшият Патриарх дойде да върне визитата на своя събор. Негово Светейшество Патриарх Максим радостно приветствува височайшия си гост е добре дошъл, тъй да се каже, в неговия дом. След братска вечеря иа и полужа и взаимни поздравления настъпва се в приемната. Поведе се разговор. Размисля се блага думи на гостеприемство и внимаване.

Негово Светейшество Патриарх Максим между другото каза: „Внимаването, любовността, размислените мисли и дълбокия и поддръжката бодро настроенето ми. Раздам се на посещението, което Ваше Светейшество ми правя. Взаимността уславя любовта, а любовта е мощна движеща сила. Ща се касае до нашата любов като Предстоители на двете държави — сестри в Христа, ги задълбочава нашата близост и служи за прослава на светното Православие. Това се отнася и до иерархията на светните църкви, до техние клир и възрастни в изплънение думите на Христа: во това ще познат всички, че сте Мои ученици, ако любов ищите помежду си. Любовта създава и утвърждава доверенето между хората, а това е основата и на мира а света, на добрите отношения между народите. Говоря в по-широк аспект, защото знаваме че на мира а света, особено между сеседни народи, е много важен проблем за цялото човешество.“

Това се отнася още повече за нас, както сме чед а проповедници на учението на Княза на мира Господа Бога. С възкресението Си от мъртвите Господ Исус Христос утвърди живота като неизменно начало на битието а целия свят. И ние трябва а делата си, с проповедта си за правни всички възможно за поддръжване на този живот. И аз съм уверен, че нашето посещение на Ваше Светейшество Патриарх Димитрий и нашето обичуване ще има положителен принос за още по-голямото утвържаване на искрената любов между на-

шито две царки за прослава на големия наш достояние свето Провославие, за опазване мира на Балканите и за укрепване мира в целия свят."

По всички въпроси, но които говорихме, отвориша Негово Светейшество Патриарх Димитрий, имаме абсолютно еднакви разбирания. При тази обстановка споминих си 13 глава от посланието на свети апостол Павел до коринтяни, които е всъщност книга на любовта. И ние сме живеем в условията на този книга, защото думите му са живи и в настоящия момент. Майката първа е Цариград и сестрата Балканска църква изпитват сащи същи чувства според този книга на любовта. Всички християни трябва да образуват едно общо тяло, които да бъде ръководено от Исуса Христа. И дошло на нашите молитви и да осъществим в живот думите на Христа, които Той проговори малко преди Своята смърт: да бъдат всички едно! И няма съмнение, че било з бляко или по-далечно бляше азиатското съдържание на словата на Исуса Христа ще бъде потвърдено.

Днес обаче най-голяма необходимост е сестрите православни църкви да положат основите на доверие помежду си. Няма съмнение, че връзките между православните църкви са достатъчно крепки. Това се доказва особено с писмата, които си разменихме, и най-вече с последното писмо, което Ваше Светейшество ни изпрати в което така много на трогна. А най-силно доказателство за добрите отношения между нашите църкви, за взаимната любов, която съществува между тях, се увеличава именно от настоящето посещение на Ваше Светейшество при нас.

Вече имаме щастието да посрещнем като наш гост през първата седмица на Великия пост — невестата на светото Провославие — Негово Блаженство Пана и Патриарх Николай VI, който, така да се каже, пръв дойде тук, за заедно да докажем добрите взаимни чувства, които съществуват между нашите православни църкви. Стага пък с посещението на Ваше Светейшество връзката на тези взаимни чувства още повече се разширява. Вашето посещение още повече стоади църквата ни и нашите молитви всякога ще бъдат за поддържане и усиляване добрите толази чувства в отношения, които съществуват между нашите църкви.

Вашето пребивание тук чувствуваше много силно в нашите сърца, и нашите души, и нашите дела така, както чувствуваше и духовното присъствие на Господа, Който беше казал: „Дето са двама или трима събрали в Моё име, там съм аз посред тях.“ Ето защо, аз и моите помощници сме толкова щастливи и радостни, че Вие дойдохте сред нас връзничния дух на спасителното дело. И азната страна, обичавена в най-голямата си промяна, до денешния и в синапта на Востора, Ви посреща, а ние пък възхваляваме възкреселото Христово и Господин завет да царя любов между всички хора на земята.

Вих искал да завърша словото си, като дам израз на чувствата, които и на моите сътрудници-митрополити, чувства на пълно удовлетворение от пребиванието между нас на Ваше Светейшество, които олицетворява целия благочестив български народ, българското духовенство и Българската православна църква, че сте между нас и да се уверим във Вашата светла личност, във Вашето благочестие и най-вече в това, че идвате при нас като брат за засвидетелстване обща са към своя брат.

Към този тъй приятен за слушане слова Негово Светейшество Патриарх Патрарх дойдох, че и в нашите сърца гори възкресилата радост, гори възторгът на взаимността в любовта. Провославното е също най-достойно и трябва по всякакви начини да го укрепваме. Един от способите е и общуването, взаимното лично общуване, контактите на любовта между представителите, иерарсите и представителите на отделните свети православни църкви. Любовта, единството и мирът са нашата проповед. Това трябва да бъде и нашето дело, и Бог ще благослови добрите резултати от тях.

Накрай Негово Светейшество Патриарх Максим изказа за Негово Светейшество Вселенски Патриарх г. г. Димитрий, при когото дойдохме с извънредно голяма любов и той ни посрещна с толкова силна сърдечност!

Имахме гръмокоп многола деля!
Следният ден, 4 май, Светия Петък, ни предложихме богати и разнообразни изживявания. Времето беше приятно топло, а небото — чисто, спокойно. Голямо обилане впечатления завладяха душите ни. В този ден православното християнско благочестие празнува Живоносния Източник. За нас пък се отредна щастлива слота да се посолвим в храма на това свето обитаване на Божията Майка по случай патронния празник.

Негово Светейшество Патриарх Максим дойде в свята Обида през началото на свята литургия. С мантия той влезе в храма, придружен от Високопреосвящените митрополити Старозагорски Панкратий и Видински Филарет, благослови християнските люде и застана на архиерейския трон. В свята олтара пък се черкуваше Негово Светейшество Вселенски Патриарх г. г. Димитрий заедно с много митрополити и духовници. На края на свята литургия Преосвященният игумен на свята Обида Тракийски епископ Тимо-

тей пригнештува Негово Светейшество Патриарх Максим със сърдечно слово:

„Ваше Светейшество, Светейши Владико, Патрарх на София и на цела България г. г. Максиме,

Това място, което Вие почетохте и благословихте, историописват староправилни патриаршески манастир на Живоносния източник в Балъкли, е свето и благословено от страданията и надеждите на далечно минало. То е прекрасен пътешествие на въртата и благочестието на нашите православни люде. Вие стоехте при източника, от който блика милостта на нашата Пресвета Дева Майка Божия; при извора, който вече 1500 години донор изправно на сърцата на ирвашите на силата на Йосифа Остроу и да ирперсъсватото благочестие било на най-висшия пределности на света. Църква, било пък на безимното множество непоборими почитатели.

Този свет олтара на Православното, Светейши Отец и Владико, гордост на всички православни, чувствуват днес прекрасен и радостен празник и сбор. Ние пък със светелост от радост люда, като се прекланяме пред всички, които поддържат духовната бран, приветствувам Ви с добре дошли сред нас, Ваше Светейшество и Пресвети Отец и Владико, Митрополит на София и Патриарх на цела България г. г. Максиме, с Вашите скъпи придружители. Пожелавам Ви по ходоатайността на всемирностава наша пресвета Дева и Майка Божия Господ Бог да Ви благослови за крепко патриаршеско служение и да Ви даде в тълно здраве дълготелно достойнство живот за благого на нашата непорочна православна вяра.

В този благословен ден, когато Вие присъствувате в нашия храм, аз, смиренният игумен на този патриаршески манастир, горно Ви моля, Светейши Владико, да възтълкуете праросветелската си десница и да благословите и духовенството, и мирни, които със себестроично често и самоколемно радост за всяко добро, тъй че все повече да се укрешат телесно и духовно и да не престават да вършат добрини за благого на този свет олтара на пресветата православна вяра.

На многола деля! Христос възкресе!“

Пред множеството верни почитатели на пресветата Божия Майка Негово Светейшество Патриарх Максим благодаря за оказаното внимание и ги възрадва с отеческия си слово:

„Ваше Пророшество, Всесветни Игумене на тази историческа свята Обида,

С трепет очам на това священо място, където Божината Майка и наша закрилница Пресвета Дева Мария яви своята милост тъй както постоянно и навсякъде я проявява към нас. Аз следуваше неизменно вебитата майчинска ласка и към мене, за да мога с достояние да върша делото на нейния Божествен Син в полза на светото Провославие и на свята Църква. Нека ти никога не престава да ни бъде застъпничия със своите божествени майчински покров за здраве, за успех и добродетелта, за всичко благополучие, за благопрещупване на свята Божия Църква, за спасението на всички и за установяване братски отношения между хората, дружба между народите и мир в целия свят!

Извазвам още веднъж всемирната благодарност на Негово Светейшество достойностиа Вселенски Патриарх Димитрий г. г. Димитрий за възможността, които дадох на мен и за придружилците ме скъпи мои събратя да посетя това свето място и да преклоним колена пред милостта на Божината Майка.

Благодаря също така на Ваше Пророшество за сърдечното Ви посрещане в поверения Ви свет храм и тази свята Обида. Благодаря на духовенството и на всички Вас, скъпи братя и сестри богомилци, дошли да споделяте заедно с нас радостта си в този тържествен празник и да възможат милостта Божия по молитвите на Неговата пречиста Майка свята Богородица Желая Ва Божие благословение и всяко благополучие!

Христос възкресе!“

От миналия век в двора пред вртвора на храма се истробават благопоощените царградски патриарси. Гробовете им са украсени с големи мраморни саркофази. Негово Светейшество Патриарх Максим, Високопреосвящените митрополити Старозагорски Панкратий Видински Филарет и десничия духовници от нашата делегация отслужихме панихидата на гроба на присъплетените патриарх Атанатор, Благочестивите поклонници взеха участие в този величествен помен, за отминалия отиък духовен юрчак, под благославящата десница на когото те са расли във вяра и благочестие и са вървели бодро по сванетниста друм на Христовата светлина.

После съвлякох долу в измолото, покръпиме се и пихме за благословение от водата на Живоносния източник.

Пред олтара на храма се издига дуетачната страда, която всякога е бляко блянка при източника в Балъкли. В ирешния салов беше уреден кратък прием за отмора и запознание с раделите на църковното дело.

Недалече от манастира се намира патриаршеската болница. Управителът на болницата бе изобнен да ни разведе по нея и да ни запознае с нейната дейност като човешко обичание. В една от странните сгради беше сложена трапеза. Обядвахме заедно с ръководителите и лекарите при болницата. Председателят на управителния съвет архонт и велик ритор г. Митнадис Джамбозлу ни приветства със следния текст:

„С препълнен от радост сърца от името на Управителния съвет, от името на администрацията и от името на лекарското тяло на болницата приветствавам сред нас Ваше Свещество Български Патриарх Максим и придружаващите го лица в тази болница, в които ние се стареем да даваме помощ и да обизваме медицински услуги на болните, като с това сме убедени, че добриятмасе за изпълнение на Божие слово, на Божия завет да помагаме на ближните.

Управителният съвет, административното ръководство и лекарското тяло на болницата изразяват дълбоките си чувства на признателност и най-голямо уважение към присъстващите на тази трапеза Предстоители на диете православни църкви и им благодарят за честта, която са ни оказали да дойдат на тази трапеза и да ни дават своето благословение. На двамата Предстоители на диете православни църкви използвам архипастирските десници и моля за тяхното благословение.“

От името на църковната делегация отговори Негово Свещество Патриарх Максим:

„Ваше Свещество, господин Председателю, драги съгражданици,

Тая сутрин ние бяхме на света литургия в Божия храм, посветен на великия източник, показан по чудесен начин от Божията Майка света Богородица. Сега сме радостни, че сме поканени на тази богата и сърдечна трапеза в един хуманитарен институт, който служи за облекчаване страданията и запазване живота на човешките. Напириме за най-голямо цялостна благодат на храма на цеселиви източник с това добротворно заведение за опазване живота на хората. В храма ние предимно полагаме грижи за душата на човека, а тук в болницата се полагат повече старания за тялото. Връзката на душата с тялото е естествена. А има и една сентенция „мес сава ни корпорс ево“ — а здраво тяло здрав дух! Затова, като имам пред вид голямото значение на храма и мястото на делото, което върши болницата, да с голяма радост присъствавам сред представителите и на църквата, и на тази благословена от Бога болница.

Благодаря посещението на Негово Свещество г. г. Димитров за възможността да бъда негов гост в Цариград и да присъствавам тая сутрин на божествената литургия в храма, а сега на трапеза в тази болница. Благодаря на управителното тяло, на лекарите, на административните служители и на обслужващия персонал и изказвам сърдечно издължение и от богатата и сърдечно предложена трапеза. Изказвам Божие благословение и молитвите на света Дева Мария, в памет на които е посветен днешният ден, за благоуспешване на болницата, за лично здраве, щастие и успех в работата на целия болничен персонал, като се насочат от управителите до последния служител в него.

По този случай, според църковния обичай предлагам да пишем многолетствие за любезните завети.“

Пазие мина. Свещето жарт. Тогосия жета. В колата е горещо. Колко дълго азично изкапване ни очаква в българската болница! Пазие се на излизане. Свигата й е замулена от високи дървета. Малка за наше време, цялата била крушо сонна дело на Българската екархия. Отвечката грижа на приспомятия Български екарх Йосиф обхваща потребностите на душата и тялото. Далече бил взорът на мъдрия църковен строител. Вечна и блажена да бъде неговата памет!

Стоим пред болницата. Выходихме се на едно велико дело, символ на което е тази прекрасна сграда. На величното стълбище ни посрещат засмени български и ославни Марин Вачков, български консул Т. Димитров, касиерът на църковното настоятелство Анастас Блатов, секретарят му Христо Костадинов, секретарят на намесничеството Тома Николов, управителят на болницата д-р Сергие Джамбозлу, лекар, медицински сестри. Приветват ни усмивки като в хор отиващи на нашето радостно явление, което се поражда от гледката на този бележит паметник на възрожденското минало.

В параклаза „Св. Пантелеймон“ молитвено преживяваме глави и пълнеж многолетствие. Негово Свещество Патриарх Максим изказа следните мысли: „Имаме от гръбната болница. Тая излияна и старания на лекарите, на административния и обслужващия персонал. В Българската болница на името на двамата благотворители Евлогий и Христо Георгиеви стълпам с особено душевно явление, защото има нови елементи, които особено затрвогат българското сърце. Тая болница е рожба на един здрав възвишен национален възрожденски дух. Тя е дело на търпеливи социалистически работници на Българската екархия и конкретно на нейния

предателен блаженпопаниа екарх Йосиф, за който аз много често да била приемник по ватара като Леванския митрополит и след това като Български Патриарх, Предстоител на Българската църква.

Раздам се много, че ми се удаде възможност да посетя този прекрасен благотворителен хуманитарен институт. Желая на управителя, на лекарския корпус, на целия медицински персонал, на административните и изпълнителни служители здраве и успех в трудовото им за облекчаване страданията на болните и душевните терзания на техните близки, както и за опазване здравето и живота на хората.

Паракластът и болницата показват, че духът на нашите деди живее в душите и сърцата на нашите съгражданици. С жар те се грижат за разгарите този дух, макар много отдалечени от нашата Родина, но дайвали своето патристично съзнание, като в сащото време се изкават и добри и съпатристични граждани на Турската Република, а които живяат.

Желая всичко добро на всички ни!

Управителт ми покани в своя кабинет. Д-р Сергие Джамбозлу с почитителност каза следните приветствени думи:

„Ваше Свещество, многууважаем Предстоителю на Българската Православна Църква, Патриарх Максим.

Днес ние се удостоаваме с една голяма чест, която посрещаме Ваше Свещество в болницата. Това посещение ни е пожелание в историята на Българската болница и ние се помня много, като едно изказано събитие за живота и.

Ваше Свещество, високоблагородна, свята и трудолюбива и Вашата мисля — мислята да се грижат за моралното здраве на хората и да им посочват пътя на животната обич на основата на широто съвместно съществуване.

Ние, лекарите, милосърдните сестри и другият санитарен персонал във себе се обрели на трудната, но свята задача да лекуваме всеки болен без разлика на народност и религия и да му даряваме отново любов към живота. За изпълнението на тази задача се изиска голямо събординиране и отдаване от религия и живота. За поставянето на тази цел с търпелив труд, ние изваряме, че знаме мудна и от подкрепата на Вашите молитви и благословения. Нежелаю да им имате винаги в своите молитви. Завършвайки приветствието си, аз пожелавам на Ваше Свещество крепко здраве, дълготраен живот и успех във високо благородната Ви мисля.

Няколкомина случая да изразя през Ваше Свещество моят най-дълбока почит.“

На сърдечните думи на г. Управителя отговори Негово Свещество Патриарх Максим:

„Благодаря много на г. Управителя на болницата за този-лите даскани думи и благопожелания, които отприли по мой адрес. Съзнавам изключително трудността на делото на живота в една болница. Те пропитват не само умение и сърдечност на ръцете си и имат познания да предисват лекарствата, но проявяват такт всеки болен специално отношение, та с облекчение да си отиде от тия и тон, който е безнадечно болен. Да не говорим за тези, в които има признак на живот и трябва да се обзари духът им, та по то тоничи сами да подпомогнат уменията на лекарите за своето изцеление. Някой от корифеите на медицинската наука бил казал, че не е лекар тон, бг който болен изляза необлекчен. И за това е необходимо подполюдно умение. Но за успешното поставяне на този тоничи на служението аз молдствувам Божията помощ на господа лекарите, медицинските сестри и на останалия персонал на болницата. Ние върваме, че Бог чрез ръката и уменията на лекарите помага на болните.

Като изказвам още веднъж сърдечна благодарност, пожелавам лично щастие и успех в работата на целия персонал на болницата и здраве на болните, които се намират тук, а на които се надожи в бъдеще да дойдат.

Българската болница, както слушам, е с високо име. Не се съмнявам, че ще се положат всички усилия за запазване тази величавост.

Притяко ми е да поднеса на г. Управителя един скромен дар — малко розово масло, благословен плод на нашата земя и други сувенири.“

Негово Свещество и всички членове на българската делегация разгледаха болницата. Вихме в радостта си Величката. Негово Свещество раздале айва и доуванци според обичая в благослови болните. На християните подари христичета. Мила в затрвожана картина. Зарадваха се и се оживява ошастителни боли поради посещението на Предстоителя на Българската църква.

Бма се събля. Стучам се. Криволичещ път води на стръмнина скало от хотела до брега на Босфор. На пристанището чакат волк и камюни в редици, за да бъдат пренесени с ферибата на отсрещния бряг. И ваните волк асета рект. Придружават ни Високоросветният Лаодикийски митрополит Максим и архимандрит Вартоломей, и двамата миди и зимнотелни към нас.

Град Юзюмджик е разположен на авниатския бряг. Преминвахме през него и поехме по двуросническия аутобон, който води за Анкара. Заляхаме нависоко. При крайбрежното градче Кратала оставихме колите. В 10 ч. малкото корабче по ре-

домния курс, Морето е спокойно. Плаването — приятно. Морската полярност блесна. Остров Буюк ала (Големият остров) — един от Приливните острови — е съвсем близко. На изриващото се океане старият митрополит Доротея, вид старец с нежна поетична душа. Преди година беше гост на Българската църква. Като видя красотата на България и нейния стремеж напред, въздушено бе занесал прекрасни впечатления.

Градчето на острова е курортно място. Градчето се крие във дървета и декоративни храсти. През градчето минахме с добри фатони. Катерилият храм „Св. Димитър“ е разположен сред прекрасна цветна градина. Митрополитът, като имал сил, сам поддържа благолепие на храма. Големите са сложни свои отечества. Силите са отпаднали, но духът на стария митрополит е бодр, словото му приятно, умниката сърдечна. Църквата е прелестна, чиста, с кубизм и модерен иконостас. Поклонихме се на светия престол, извихме „Христос възкресе“.

Макар че времето ни беше съвсем кратко, молитви домашни намери блага дума да приветвава гостите. Ние сме твърде щастливи да приемем Ваше Светейшество, каза той. Вашето пристъпление прадава още по-благолепна вя на този остров и ни доставя един прекрасен спомен, който ще остане вникат с нас. За този спомен ще носим само Алуна! Ние сме се молзили а ще се молзи за здравето на Ваше Светейшество.

Имаме желая да благолепие наше православно изпълнение. Безкрайно благодарни на Ваше Светейшество за този прекрасен спомен. Вашата вяна и личност са твърде големи и високи. Затова Вашето пристъпление ни прави голяма чест.

Негово Светейшество Патриарх Максим отвори: „Сърцето ми е изпълнено с възторжен радост, че в тия свещени наследни дни, волювайки се от любовности и братолюбие на Негово Светейшество Цариградския Великия Патриарх Димитрий, съм гост на светата Патриархия, а днес изживявам искрена чувства на радост, че мога да посетя Ваше Високоросвещество във Вашата епархия и в този великалей храм. Чувствавам особено удовлетворение и от това, че мога да се осъществя един светия среща с Ваше Високоросвещество, тъй като Ви познавам от посещението Ви в България и съм с най-добри спомени от Вас. Тогава възвяхте и спокта нежна и поетична душа. Желая на Ваше Високоросвещество а на Вашите сътрудници здраве и много години във яроислужение на светата Църква.“

С красноречивите фатони триумфално се върнахме на корабчето. Малкото градче, потънало в зеленина, се къпе от обилните слънчеви лъчи. Палестик на морските вълни мелодично пригаща на пойните обитатели на този прелестен кът.

Сбогувахме се с приятния събеседник в любезованен старец митрополит Доротея и с неговите спослушници. Корабчето се отдели от кей. Дълго ръкомахаме на изприщивите. Те още стоаха на мостика и приветваха.

Остров Халки е съвсем близко — на 15 минути път. Той е още една перла на Приливните острови. Представяна хълмисто възвишение, което като че ли се е гурирало във водата и току-що е възскало от нея, за да си поеме дъх. На върха му е капшал дровен манастир. До него се изига трамвайна стада на прютото Халкиския богословско училище. Целият православен свят познава тази школа. От нея са излезли изтъкнати духовници, патриарси на източни патриархати, известни богослови.

Романтичната картина се повтори. Изписани фатони на заведоха до портите на училището. Негово Високоросвещество митрополит Максим заедно с група учители и свещеници в одежди ни посрещна сърдечно. Забиха камбаните. На Негово Светейшество бе поставен мантия. Пенците запяха „Христос възкресе“. В лития възяхме а храма. Негово Светейшество застана на архиерейски трон. Отсуджув болюбие а многолетствие за дамата Светобия Патриарх. Митрополит Максим се обърна към Негово Светейшество съедините думи:

„Ваше Светейшество, пристъпствам Ви днес като гнумен на този прют манастир на Халки, където в продължение на един век (повече от 125 години) е съществувало известното духовно училище на Халки. Пристъпствам с добре дълга Вас, Ваше Светейшество а Високоросвещението митрополит, които Ви приважувам.“

Според преданото манастир съществува от времето на св. Фотий Великия, а училището е било отворено а съществувало от 1844 г. насам. Във добро разпорядок, дадено а допринаесо това училище за Църквата, за църковната иерархия а и въобще за хората през всички тези години, когато е съществувало. Много студенти от България са били а това училище а а действителност припят ученик на училището а доаша а България.

Като манастир а като училище това място а продължило на Православното а на човечеството онова, което е било дължимо да предадем. А а днес манастир а училището не скъпят успяват си да предават на Църквата а на хората

не само онова, което е от гледна точка на богословство а научна мисъл, а също така а от гледна точка на етика.

Преди десет години от това същото място пристъпства Вашия предшественик. Тогава се обърнах към него а моля да се молзи за мир а добри отношения между хората а целия свят. Със същата моля сега се обърхам към Вас, Ваше Светейшество. Тогава се обърнах към Вашия предшественик а моля да се моля още за благолепие на цялото човечество, за мир между всички хора а за преиспуние на всички вяни, не само православно. А сега се обърнах към Вас а моля. Ваше Светейшество, да се молзи за нас а да ни дадете Ваше благолепие. Да промислите за евангелската истина а за справедливостта а света, за всички онези, които се трудят на духовното поле на различните места а света, Умолявам Ви още веднаж да се молите а да дадете благолепие на всички онези, които пристъпстват тук между нас.

Нека Бог да благослови Ваше Светейшество а сестрата Българска църква!

На пристъпното слово на Негово Високоросвещество митрополит Максим отвори Негово Светейшество Патриарх Максим:

„Христос възкресе!“

Възлаваме хвала а благодарение Всецарюму Богу, за даго промисляемто насочи стъпките ни, а благолепие на Негово Светейшество Великия Патриарх Димитрий, възлюбен в Господа брат, да посетим тая древна а историческа света Обител, издигната а чест на светата Живоначална Троица.

Този момент на застави да се върнем с мислите си векове назад, за да лизнезем с духовните си очи богоблагения неин основател светителя Фотий, Патриарх Цариградски, чийто име а равноапостолю дело ще остане навеки а историческата сабда на християнска България.

Друг един факт, който остава твърде близък на нашето църковно съзнание, а пребиваването на повече от един век а стените на тази света Обител на прославената а истия православен свят Халкиския богословска школа, разсадник на православно богословие, възпитател на апостолска ревност а любов към Божията Църква, към нейната многобройна духовна чедла, между които а наши съградоинци. Между захвърляните тук своите богословски науки са имената на приспомянатите български иерарси — Припят Български Екзарх Атанас а Варненският а Преславския митрополит Симон, Свояковски Доситей, Доростолския а Черновицкия Григорий. Инале а а пребиваването по славянски а руски език от Български протодяк катонославен Неофит Рилски, архимандрит Пимен Зографски, Иона Димитриадски а други. Всички те са останали светла дря а дълбоката а значащата история на България. Ето защо, нам ни е особено драго, че сме на това свято място, при нас в Господа брати, та като си припомним тези исторически връзки, да възгорим палмяка на нашата обител вяра, братско единение а любов във Възкресналия от мъртвите Христа Живоначална, за слава на Тринейния Бога, за радост на Емлата, Света, Вселенска а Апостолска Църква!

Драго ми е да чия от Негово Високоросвещество за благопожеланията, които а отправил към мои предшественик благопожеланията Български Патриарх Кирил. Патриарх Кирил е един белжец Български Царовоцар, който по личностно кълпни своя дълг към Бога, към светото Православие, към Българската църква като неин Предстоятел, към делото за запаляване мира а света, за икономическото единство а за братството между народите, както а към научната богословска мисъл. Аз съм честит, че имам такъв добър пример за следване. Ние се молзи за мира а целия свят, за благолепие на светите Божии църкви а за тяхното съединение. Трябва да успиям нашите молитви към Господа Бога да помогат за осъществяване тия светия дела, а ние да удрям силите си за тяхното реализиране, за да възбуждават мирът, справедливостта, братството а любовта.

Като ви пристъпствам още веднаж с победна пасхална поздрав Христос възкресе, молитвено ви желая радост а мира на Победителя над алото, Христа Господа а много благолепие успехи във вашия икономски подвиг!

На многая, многая меля!

Аз моля Ваше Високоросвещество да приемете един скромен поздрав, изработен в нашата синодална утварница, за храма на светата Обител, а също така като гнумен а ректор на училището да приемете личен дар един вяна на свети Иона Златоустоу!

Към 18 ч. бяхме пред Българската екархия на Шанхай. По алегия гоната се била наредил възвръщането чедла на родния ни света Църква. Радостна вяна заял всички, когато възяха Негово Светейшество заедно с Високоросвещението митрополит Старозагорския Папийрият а Видинския Филарет. Прогрещали ги, с овлажнати очи просека богословие, тържествуваша. Възпяването бе голямо, защото възвяха Българския Патриарх, чувствуваша осенението на благославящата му десница. В екархийския параклис „Св. Иона Рилски“ бе отслужена вечерня. Негово Светейшество а

маният стоеше на архидебелния трон. Всички присъстваха на вечерната служба. С отгласвания и нежна трогателност хористите неса. Цялата църква замлъкна, за да изслуша отеческото слово на Негово Светейшество.

Скъпи братя и сестри,

Сърцата ни са изпълнени с гореща благодарност към Всеподателя Бога, защото ни сподоби с великата Си милост да споделим и с вас, нашите духовни чедра от този исторически град, неизтощима насладна радост, през тези преблагоговейни дни на светлата седмнина и да ни привестуваме от дълбочината на нашите отечески сърца с победния поздрав на великия празник: „Христос възкресе!“.

Общото чувство на днешната наша насладна радост е тъй правдоно отразено в словата на църковния стих: „Сей ден, когато сътвори Господ, възвраземус и възвеселим с' оми“ (Пс. 117-24).

Трогателна е срещата, която ни устройвате в този благоволен дом, съкътат толкова милии спомени на родолюбие и църковност от нашето историческо минало. Все открихме сърцата си, за да ни премеете като ваши духовни отци, ние отворихме нашите, за да ни прегареем като наши възлюбени чедра. Ние дойдохме в древния Цариград, както знаете, да направим братско посещение на добра воля по установената традиция след избрането ни за Патриарх на Българската православна църква подир блажената кончина на приспопствения ви предшестител, Светейния Патриарх Кирил — а биде и благодарността ни спометта пакет Той бже и великият патриарх на родната ни Църква и останали дълбоки следи в нашата църковна и културна история. Увеселимо се потрудни за утвърждаване нейния авторитет пред другите поместни автокефални православни църкви и целия християнски свят, Неговите срещи и разговори с мастиния светители на светата Вселенска патриаршия блаженпопствания патриарх Атинагор украинска възлюбимата любов между нашите църкви.

Много сме радостни, че бяхме приети от нине здравствувания Първосветител на свещения апостолски патриаршиски престол Негово Светейшество Вселенски Цариградски Патриарх Димитрий и от неговите достоящии събратя синодални архидерени, както и от благоговейното му паство с любов и топлиота. Затова благодарим на Всеподателя Бога за тази благоволенна среда — израз на нашето взаимно стремение към обича, що служи за мир и взаимно наизидание“ (Рим. 14:19).

Скъпи наши чедра в Господа, родни братя,

Ние ви носим поздрав на нашата благоочест и талантлив народ, който в мирен труд изгражда своето материално и духовно благополучие. Носим ви полъха на нашата родна Родина с дъха на църковните рози и плодотворните поля; ние ви носим свежестта на родните балкани с шепота на неопляните ручей и възвиши на стага.

Носим ви благоословеното на нашите родни светици Кирилски, Охридски, преподобни Йоан Рилски, патриарх Евгениев Търновски, пресодбни Павел Хиландарски, свети Софроний Врачански, псалмата от светителите, преподобни отци и майки — мъченици и изповедници, украсени с богородицаност в родолюбие.

В духа на техния подвик се трудишма тук и нашите ищарци в църковници: Неофит Бозовели, Иларион Макариополски, Авксентий Волемски, Панаей и Папарет Пловдивски, ексархите Аспим и Псопиф.

Нашата вяра възпитана в човешка дух на доброта, на мир, на позитивна човешката личност и нейните достоящности. Все стегте гражданци на тази страна, покровителствувачи от ищителите закони. По съвета на светите Апостоли, стремете се да зачекате по съвест твое, като се грижват за вас, илюете за тези, които са на власт, „та да прожителее тихо и безмълвно и щине във всяко благоочестие и чистота“.

Нашният народ се радва на установените добросъседски отношения с народа на Турската Република. Културният и стопанския обмен, който съществува между нашите две страни, способствува за създаване спокойна атмосфера на Балканите за мирен и гражданен труд, който се увеличава с изграждането материалното и духовно благополучие на нашите народи. Да се живее в мир и разбирателство — това е посылка на нашето време, това е гласът на Божият слово: „И на земята мир, в човешките благоочестие“.

Да се молим в работим за тържеството на мир в целия свят!

Благодареем горещо Богу за тази обща наша радост днес, на тази благоволенна среща, изпросване Божият благоговейно възрх ищички нас, възрх нашите чедра и домове, възрх този град и страна, за мир и благоочестие. Амин.

Настана раздизнаване. Около Негово Светейшество се тупляха за благоговейно. Следваха стълпите му. С трейналия лица го съпровождаша да разгледа ексархийската сграда — канцелария, кабинет. После бяхме поканени в приспимия салон на горния етаж. Дойдоха настоятелите и други гости. Във тази празнична обстановка г. Тома Николов направил следното изказване:

За фочесиянето на Патриарх Кирила и на Патриарх Максим всеки би отговорил, че по държавна линия Предстоителът

на Българската православна църква гостува на Вселенския Патриарх и че ние, българите, се мълчим да му засвидетелствуваме своята почит. С духовните си очи обаче българите виждат в това нещо повече от посещение, а именно, че падат зрели плодове в кончината на Българската православна църква от онова, което на времето е възникнало нейното покорение. Защото във днешна слеза първото посещение на Негово Светейшество Патриарх Кирил в Цариград на православния Вселенски Патриарх, Българската православна църква излезе вече на международната църковна сцена и там, наред с другите православни църкви сестри под егидата на Вселенската патриаршия, почна да гради най-братски и дружбелни отношения между православните църкви и да работи за изграждане на мира в света. Това е величавото, съдържанието на посещението от рода на това, което противно пред нашите очи.

Пожелавани Ви здраве, за да посетувате все така триумфално на международната църковна сцена и да представите Българската православна църква, както на времето си и представителни Патриарх-Евмений и Вашия предшестител блаженпопствания Патриарх Кирил.

И нашето сърце, отъвна Негово Светейшество Патриарх Максим, горят с любовта на Вашите преживявания тии дни, откакто сме в Цариград. Светият Апостол учи: помнете Вашите наставници, които са ви проповядвали словото Божие, и като пмате пред очи свършката на техния живот, подражайте им в явятия им. И ние имаме пред очи светите дела на нашите предшестителци и се старивам, според имката на силите си, да подражавам на техния духовен и патриотичен живот. Господ да ни бладе и помози и да намаржее ползката и нашите духовни чедра и сънародници.

Откъдето на възлюбната любов бе зажерил сърцата. Водушевството даваме воля на най-нежни чувства. Буйна радост обладаване душите и се предаване от един на друг. Като морска стигия се люлееха около нас христослюбивите люде, защото искаше да се види и знае, че дълбоко в потаните на сърцата си почитат Негово Светейшество Българския Патриарх Максим и Вселенскопрестоят архидерени Старозагорски Паисийотий и Владислав Филарет, че обичат Българската църква като силно уповаание в пътищата на доброто. Спускате нас като долинте, а множеството възвраща се нас, на да ни изпрати със сърдечно благопожелание и силов покор. Каките отминава. Преживяното остана в нас и то няма да се забравя.

В чест на Негово Светейшество Патриарх Максим Българското църковно настоятелство даде вечеря в Парк-отел. Почаен бе българският консул Г. Димитров и други служители, представители на Негово Светейшество Вселенския Цариградски Патриарх Димитрий — епископ Константин и архидерени Теодит, много наши сънародници. Беше изказано много и въздушено. Първие зубани народни песни. Разговорите поможда си. Същата престопа тупляха. Раздизнаване се изразиха радост. Подбужна народностна гордост на нашите простор. Негово Светейшество Патриарх Максим е обичан към днешна доминация в сирпателности. Искаше да израз благодарност за внимателно, каза той, оказано на мен и на моите достоящии спътници, които правни официална визита на Негово Светейшество Вселенския Цариградски Патриарх, възлюбения мой събрат Димитрий, като ме покориша на тази гравела да спомелам по български обичай хлеб и сол и да изказвам още повече дълбоките сърдечни чувства, които изживявам. Тези дни, откакто сме тук, нашите души горят от радост не само като видяме вас — ви се радваме, но че най-много обичаме на вашата радост от ваша страна, че ще издържаме запазен в традиционния дух на българина. Мир и вяло от Родизия, ние поддражаме здрав този дух, у вас не успява патриотичното чувство, любовта на към нашата ищителствания сега Родина, народът на които е трудолюбие и с умелно благополучно изгражда своето ищително бъдеще. Ние се радваме и се ползуваме от ищително богати успехи.

Нашният народ е трудолюбив. Той е добър любослюбил, Желане да живее в дружба с всички, та той и другите народи да бъдат възвасили; желане да се поддражма сътрудничеството между есесими и по-далечни народи, и по тои начин да се укрепва и мирът в света.

Вие живете в съвета на Българния страна. Възкряте с нея от ден на ден, особено непосредствено, укрепват. Прани се ведично от наша страна да се разширява сътрудничеството в областта на политическото ищит, за търговията, на културния обмен, на туризма. Аето, ние ще кажем, и но ищителстванията на църквите добросъседски чрез нашите спомощи с православните наши братя тук в светата Вселенска патриаршия за подобряване още повече на съществуващите и добре раздизвани се отношения между нашите две страни.

Пожелавани Ви, да не угасие духа, с който сте закрепили, да пматете добри чувства към нашата Родина, към нашния народ; да не забравяте и да ви укрепва патриотичното ищителство от миналото, което така, богато постои предци по първоначално-рождеската линия, та да живеем в благополучие, в мир и разбирателство за общо благо. Же-

ляя ви здраве, щастие и всяко благополучие и още един път благодарим.

След това говори Председателят на Църковното настоятелство г. Стефан Кочев. Ваше Светейштво, каза той, стар български обичай е да се даряват мила и скъпи гости. Вие сте оредил на родната Православна църква. Чест е за нас да Ви поднесем от името на Църковното настоятелство и на църковната обществено скромен дар. Нека той да Ви напомни почитта и любовта на благочестивите и православни българи, живущи в град Истанбул! Желеам на Ваше Светейштво крепко здраве за мирно благополучие, за възхода на светата ни Православна църква.

На края на тази братска трапеза Негово Светейштво Патриарх Максим благодарни още един път за оказаното внимание, за скъпите подарци, възказа благопожелания за здраве и всяко благополучие и възгласи многогласно за всички сътрапезници и за Негово Светейштво Вселенския Патриарх Димитрий.

Прибрахме се възвукри от пребогатите впечатления и радостно окрилен от общенето на сърцата във вярата и в любовта.

Томнина неделя, 6 май. Чувствува се тържествеността на днешния ден. Няколко особено оживяване е настъпило в катедралния храм „Св. Георги“. Дават се бързи разпоредения, тъй че вероятно да бъде изрядно. Дълбока синодалните митрополити на Вселенската Цариградска патриаршия. Дълга класирова хора тържествено неща на утрешното богослужение. Собранията света литургия бe отслужена от двамата Светейши Патриарси г. г. Димитрий и г. г. Максим в съслужение с десет митрополити на Вселенската Цариградска патриаршия, двамата български митрополити Старозагорски Панкратий и Видински Фаларет, останалите духовници от българската църковна делегация в местни кларии. По време на светата литургия Негово Светейштво Вселенският Цариградски Патриарх помена Българския Патриарх Максим, българската църква, кайр и христоблюбно изпълнение на Българската църква. Негово Светейштво Българският Патриарх Максим пък помена Светейшия Вселенски Цариградски Патриарх Димитрий, мърдрехята, кайр и изпълнение на светата Христова Църква. Тази пазва на взаимна молитва един към друг бие най-тържествеността момент на общата ехаристийна трапеза между Предстоятелите на двете църкви-сестри. Множеството богомолци беше санидетел на любовта в Христа Исуса, която става неизбавна основа на създадените взаимоотношения. Укрепна и се извися срадаата на доброто и мира и като огнен същ сполучицията на мъдростта. След отпуста Светейшият Патриарх произнесека пръвствителни слова, която бяха изслушвани с внимание от благочестивите християни. Много наши съграждани бяха на светата служба и с видно задоволство се представиха на Негово Светейштво Патриарх Максим за благодарение. (Словата са дадени на уводно място в този брой на вестника).

След светата литургия отидохме в кабинета на Негово Светейштво Патриарх Димитрий. Двамата светейши Патриарси размениха впечатления от светата служба, от вчерашното посещение на островите в Мраморно море, от срещата с българската колония.

Негово Светейштво Патриарх Максим покани Светейшия Вселенски Цариградски Патриарх Димитрий да намери време за гостуване на Българската църква, защото вярваше и обич пазити гостуването на блаженнопочиналия патриарх Атигари и впасти си спомнят за него. Едно ново посещение на Вселенския Цариградски Патриарх ще поизака радостта ни и любовта към светата Майка Църква, а ще умчат и връзките на любовта.

Негово Светейштво Вселенският Цариградски Патриарх Димитрий изрази сърдечна благодарност за поканата. А после добави: Ние сме санидетел на словата на Негово Светейштво патриарх Атигари, който с голяма любов разправяше на всички, а лично и на мен за хубостите, за добрите чувства и за приветливите зора, които живяват във Вашата страна — т. е. в България).

В един от салоните на Патриаршалата бe сложен официален обяд. Освен митрополитите и духовните лица, бяха присъствали българският консул Т. Димитров, професори богослови и българските специални в Истанбул. Обядът премина при сърдечна обстановка. Произнесени бяха тостове.

Негово Светейштво Българският Патриарх Максим произнесе следния тост:

Ваше Светейштво, дълбокопочинаели Светейши Владоко, Вашия Високопресвещенствата и Пресвещенствата, уважавани Господа, драги съграждани,

Благословената от Всеначалата Бога трапеза е била извън средоточие на добра чувства и искрени пожелания. Прието ми е да изразя моят и на спътниците ми голяма радост от братския и любовнооблаен прием, който ни заслужава Вашето Светейштво и Вашите изрядни списанията на авиотража Христов на древната и историческа Вселенска Патриаршия на свети Апостол Аларей и на целия боголюбив народ, който ни прее с топло внимание. За всич-

ко да бъде слава и благодарност Богу, от Когото иде всеки съвършен дар на добрите братски отношения и благословеността за всяко добро дело.

Ние добдохме при Вас като при свои братя. А дълго думало и колко приятно е брати да живяват заедно! (Пс. 132:11) Защото само тъй ще могат да градят взаимно върху светлите врещини на нашата вяра единството на човешите, да да живеят в мир, разбирателство и напредък. Това е идеалът, заветният път на Самого Спасителя Господа Исуса Христа — „да вси едно бъдат“ (Иоан. 17:21).

Прието ми е да отбележа, че ние вече наблюдаваме Вашата светелска ревност по отношение грижата Ви за продължаване работата по подготовката на светия и велик всерасправен събор, на анализите с дохалкидонските църкви и прославните изповедания, в акуменичкото движение, както и за укрепване духовния живот на светата Атонска земя.

Вашето изрядно служение на светата Църква и гражданското Ви съзнание към тази страна — Република Турция красят светелските Ви път. Ние сме много доволни, че при това посещение имаме и добра възможност заедно с Ваше Светейштво и Високопресвещенствата нерарси на светата Вселенска патриаршия да бъдем в ехаристийно общение пред светия престол и да се укрепим в братска любов, да се срещнем с боголюбивото Ви паство, да се запознаем с велики исторически църковни светини и много граждански забележителности.

От особено внимание на Ваше Светейштво към нас и нашата света Църква изказваме сърдечна благодарност и признателност, която няма от прелъщение с братска обща сърце. Всеблажит Бог да излее върху Вас и Вашите изрядни списанията в Високопресвещенствата архиепископа на светия Патриархески Синод Своите велики щедрости за здраве, неосекваща радост в Светия Дух и многоплодно служение на старославната Цариградска Вселенска патриаршия, за доброто на Божията църква, за единение в любовта и братството, за слава на Негово свето име, за мира на земята и блага воля между човешите.

За Вас и всички многоуважаеми съграждани на многога, милога лета!

Отпуща на Негово Светейштво Вселенският Цариградски Патриарх Димитрий:

Ваше Светейштво,

След като бяхме на ехаристийната трапеза, а ето сега за втори път сме заедно на тази трапеза на любовта с Ваше зело нам възлюбено и възжелано Светейштво и с честните Ви придружители, ние и светите братя архиепископа, заобиколен от почитаемите генерален консул на България в нашия град в първентите на нашето благопочтено паство, биеме желани да изразим още веднъж най-дълбоката радост на Майката Църква и лично нашата за присъствието Ви между нас и да Ви благодарим за отградата, която ни донохете, за усилчаване още повече радостта от Господното възкресение.

Благодарим, Светейши Брате, и за благите чувства на привързаност, благостен и признателност към светия вселенски трон, които толкова богато изразихте през този ден, при всяко благопочтено обръщение към нас. Благодарим още за много цените Ви дарове. Те ще бъдат още един повод неспрестанно да са спомняме за Вашето историческо посещение при нас. Ние уверяваме Ваше почитаемо Светейштво, а чрез Вас и светата Българска църква в чувствата на дълбока майчина обич и искрена братска почит на светата велика Христова Църква.

По този, с добри признания за бъдещето, случай аднаме чина за здравното и благопочтението на Ваше Светейштво и на придружителите Ви, за благопочтението на Българската църква и за изобилни плодове във Вселенската патриаршия от Вашето посещение.

На многога лета, Светейши свети Брате!

Църквата „Св. София“ — ая София, която разгледахме след обяда, е пъкусен паметник на строителното изкуство. В този вид е построена от император Юстиниан след опожаряването ѝ през време на встъпването на Никя (532 г.). Кубето, високо 56 м и широко 31 м, лежи върху сводите стрехи на четири големи арки. Стените ѝ са облицовани в бял мрамор и порфир. Архитектурата ѝ е съвършена. При осмисляването ѝ император Юстиниан възторжено извикал: „Слава Богу, че ме удостои да извърша такво дело; аз те победи, Соломон!“ Отговора да след посетителите на Истанбул не пропускат да се насладят от красотите на Юстиниановото дело, което по красота издмивавало Соломоновия храм.

7 май, понеделник, бe изключително радостен и тържествен за нас и за българската колония в Истанбул. Негово Светейштво Българският Патриарх Максим, Високопресвещенствата синодални архиепископа Старозагорски Панкратий и Видински Фаларет в съслужение с останалите духовници от българската делегация и българските епископи в Истанбул отслужиха тържествена света литургия в историческия храм „Св. Стефан“. Па хорът при църквата под диригентството на Коста Шапкарев. Благочестива чета на родната ни

света Църква от различни правни на големия град беа дошла на молитва в светия Божий дом и за да се порадват още веднъж на Българския Патриарх и на неговите поздравители. След отгуса Негово Светейшество освети поздравите от Българската патриаршия одежда и утвари за църквата, и даде отличия на българските свещеници. Иконом Венцеслав стана старвофорен, а протерер Гаччо — иконом. Това тържество с третет бе следено от богомолници. Чува се гласовете „Браво“ и „заслужени отличия“.

Към христоловните люде Негово Светейшество се обира със следното отгеско слово:

Ваша Високоросвещенства,
Ваше Пресвещенство,
Възлюбени в Господа отци, братя и сестри,
Христос възкресе!

С този пасхален поздрав ние изразяваме нашата обща празнична радост, която намира от силата на вярата ни във Възкръсналия Господ, от тървата надежда и благоденствие блага, от пламъка на християнската любов, която особено в тържеството на светата Пасха ни признава да речем: „Братя, едни други да се прегричем и така да възлюбим: „Христос възкресе из мъртви, смертно смърт поправ и суним по гробех живот дарова!“

Наред с изживяването на тази нектощама радост ние, послациите на родната ни Православна църква, имаме и голмата утеса, че Възмостивити Бог благослови нашите добри намерения да дойдем в този древен град на Босфора, вековно седанше на апостолски Великия патриаршиски престол, за да засвидетелствуваме най-добрите чувства на Българската православна църква към Църковната света Църква — майка, към нейния Патриарх Негово Светейшество Патриарх Димитрий, ведно със свещеници Архиепископски соим, клир и благочестиво паство и в началото на негово-ото створено светителско служение да му пожелаем с много братска любов и искрено кренко здраве, духовна бодрост и сила за шастанно дълголетие и успех в светителските му трудове на светата Църква, за радост на христоловните люде, за слава на великото Божие име.

Нашата радост и утеса не стихават до тук. То бликни и в порва на възторга, че сме в молитва към Бога зведно с вас под сволюете на този исторически свещен храм, рожба на православна вяра, горещо родолюбие на нашите предци от миналия и настоящия век, която живее в паветата на поколениата. А пратък на църковните ни пераси Иларион Макариополски, Авксентий Велички, Павсий Пловдивски е останал за вечен покой тук под мраморните плочи в двора на този Божий дом. Да бъде вечна и блажена светлата ни памет! Оттук блаженопочивните еказари Антим и Йосиф годиня наред са въртели своето българско паство с истините на православна вяра и народолюбие.

Нашата радост и нашият възторг се толкова големи, защото всика среща с историческия ни светлия — дади тук на Златния рог, дала в Еказархията на Шишли, българската блявна „Балои Георгиев“, или в мраморния град на нечия покой — българските гробница, възкресва гаден спомен от нашето историческо минало.

Миналото принадлежи на историтата. „И ако някому делото, що е зидан, устои, той ще получи награда“ (1 Кор. 3:14). Настоящото пък градни име в нашия живот е обществено живот чрез нашите дела и постъпки. „И всеки ще си получи наградата според труда си“ (1 Кор. 3:8) — казва светити Апостол.

Християните са призвани от Самаго Господа Исуса Христа да бъдат светлана на света (Мат. 5:14), да изпълняват велика заповед за любовта (Ил. 13:34), да се стремит към съвършенство (Мат. 5:48), да вършат делата на любовта, които правосе с мир, смирливостта и братството в света, „защото сме съработници на Бога“ (1 Кор. 3:9). Изпълнително достойно своя човешки и християнски дълг ще заслужат и своята награда (Лук. 10:7).

Светът източка на радост и благогорен творчески импулс в живота ни е нашата вяра!

Нашата родна Църква е многовековна духовна върмилека с вяра и благочестие по пътя на нравственото съвършенство и спасение на българския православен народ. В нейните благодатни недра са просияли с ползита на вярата претодобни отци и майки, мъченици и светители, които краят вяма на нашето родно възрожденско небе. Тяхното благословие ни носим съвми смирливостта, ведно с поадрва на пролетната ни Родина и добрия ни народ. Българският народ обща своята земя и в обработка с послонично трудолюбие, затова се радва и на нейните обили плодосе. Той чия своето героично минало и живее със занетите и здравите традиции на своите прадеди. Завоювал големи успехи в своето развитие, той ратова за мир в света, за дружба между народите и особено за добри отношения със своите съседи за укрепване мира на Балканите.

Взиме желаниа в края пак да благодарим на Всевозлетелия Бога за възлитите велики милости към нас да бъдем сред нас и с нас на молитва в този исторически храм на Златния

рог. Смятаме за приятно дълг да засвидетелствуваме пред любезните домаяни — многоуважаемите представители на Вселенската патриаршия Гехиз Високоросвещенства Людкийския Максим и Пергска Евангелия и Негово Пресвещенство Апостолският епископ Константин нашите братски чувства и особена благодарност към Негово Светейшество Патрарх Димитрий за проявената към нас сърдечност, както и благодарност към почитаемота гражданска власт в лицето на г. Вефа Пообраз, който ни при радушно, за оказаното на вниманиа.

На нашето добра пастира Негово Високоросвещенство иконом Венцеслав Димитров и Негово Вселоблагочестиво протерер Гаччо Чобанов, на уважените църковни представители и всички ревности сътрудници в издълго-народното дело изказваме нашата благодарност и поадрва.

Над всички нас, нашите семейства и деца, възлюбени неда на родната ни света Църква, изпросиме Божие благословение и отгески ни благочестивама здраве, успехи в трудовете ни в нестихващата радост на нашата вяра — Христос възкресе!

Возлюбени братя и сестри, свети апостол Павел съветва: презентерите, които добре изпълняват своя пастирска длъжност, да бъдат удостоавани с двойна почит. Войди от този принцип Св. Синод на Българската православна църква взе решение Вашите евюрийска свещеници отец Венцеслав и отец Гаччо да бъдат удостоени с църковни офисии — отец Венцеслав с офисията старвофорен свещенноконом, а отец Гаччо с офисията свещенноконом. Като ги поздравявам със сърдечност от мое име, от име на Св. Синод и от страна на сътрудниците си с поново знание, аз им пожелавам по-нататъшна успешна дейност.

След словото Негово Светейшество Патриарх Максим създаде още една радост на затронутите до сърца наши сънародници. На г. Тома Николов, каза той, за църковни заслуги Св. Синод реши да бъде вършен орден на Българската православна църква „Св. Кирил и Методий“. Отново бликна вяма на радостни одобрения и искрени изживявания.

Ваше Светейшество, прозвуча развълнуванити глас на г. Тома Николов, стария и ревностен труженик на църковното дело. Дълбоко убеден, че човешкият живот най-добре се осмисля чрез обществено служение, а възлюбен от светли историци на беззаветна служба, които така изобилствуват в неговото време, светлата вяра, която живее в паветата на обществено служение и десети години служих скромно, защото една турска поговорка казва: Какво би направил Махамед, ако не му е дадено от Бога! Да работиш. И ако от това дейност е произлязло нещо в полза на Българската църква и българският народ, то е в рамките на силите, които ми е дал Бог.

Особено съм трогнат, че Върховната управа на Българската православна църква е оценила това скромно служение и ме изживява с един от заните на своите отличия. И още по-дълбоко съм развълнуван, че този занит на отличие ми се вързва чрез светлата десница на Ваше Светейшество, Изказана публична благодарност на Вас лично, Ваше Светейшество, и във Ваше лице на Върховната управа на Българската православна църква за това мое удостоаване.

Негово Светейшество Патриарх Максим то благослови и каза: Божие благословение по молитвите на светите равноапостоли братя Кирил и Методий да бъде върху Вас още много и много години!

Отличия бяха и църковните настоятели с медал „Св. Кирил и Методий“ за грижните им за църковното дело.

В тези тържествени минути беше приятно да чуем и благодарствените думи на новопознатия старвофорен иконом Венцеслав Димитров.

Благословен Валалико! Ваше Светейшество, Ваши Високоросвещенства, Благоговейни отци, драги братя и сестри.

Има дни, които са далени за радост свиете. Такава радостен ден днес изживява нашата славна историческа църковна община в град Истанбул. Ние днес празнуваме светоланити дни на Христолова Пасха, украсени от присъстието на любими на Архиепископ Негово Светейшество Патриарха Болгарскаго Максима и светите архирер на светата ни Православна църква.

Тук в далечното минало в това светно място, в старата и скромна джамия църква, която бе оскъдна с лампи и слава, се дала тървата вяра на народа пробуда и свирясване. Тук бе отпращана първата молитва на роден еник към престола на Всевивитца. Тя бе свидетел на всички наши скърби и радости; тя бе аюлка на нашето духовно и национално възкресение. Духът на нашите борби, Неофит Бозвели, Иларион, Павсий, Авксентий и грандиозните образи на Антима и Йосифа че продължават да красят храмът на възкресението.

Престарялът, во горд метох, оганше и светля фиска на нашето народно просвещение, клати за железните характери на всезадушните и присиновитите народни будители като дядо Славейков, Гаврил Кръстевич, Неофит Радели, Фотинев, Карапетров, зидари на нашето книжовно дело,

Днес отново железният храм е озарен от присъствието на Ваше Светейшество. Ние се радваме, като възкаме Ваше Присъствие тук в България, където, благодарно изражение със символиката на патриаршеското достояние. От него на българското църковно общество и църковния ни клар мълви Ваше Светейшество да приемете нашите синопични благодарности за грижите, за моралната и материална подкрепа, която крещи дузи за нашите светици. Благодарим на Ваше Светейшество за отличията, с които ни удостоихте. Ние сме дължик томе да благодарим на страната, в която живеем, на Турската Република, която ни дава пълна свобода за изпълнение на църковните обреди и съдействие за поддържане на нашите духовни храмове. Към Майката Църква, светата Вселенска патриаршия и към Негово Светейшество Вселенският Патриарх Димитрий ние крещаме дълбока синопична почит и християнска любов, при общото ни убеждение „свет Христов просветява всех“.

Ваше Светейшество, от сърце спомням се молим за асеплагия Бог да закрили и всемогъщата Са деспиха Ваше Светейшество и да Ви даря с крепко здраве и мирно дълготелство за многоплодно служение на светия олтар на родната Православна църква.

Христос възкресе!

Наликохме на двора, за да отслушам панахида на гробовете на прослапените Иларион Макариополски, Анкеевци Велики и Павел Пловдивски, тримата заточеници (в 1867 г.) за народното дело. Светлата синопична на мързоричите ни гробове е отражение на тяхната велика и чиста саможертва пред Божия олтар. Всички ботомолци почесто паметна им. Имената им са винаги свежи и съживяващи на техните потомци, защото живеят в душа на оная любов към Българската църква, която те им завещава.

За съжаление, протото летеше. Трибанае за се разведем и нашите сънародници. Всички ръкомахнаха, принесяваха, изпращаха си в радост и гъта. Каго обидихте еко оставиха и сръщата отечествена дума на Негово Светейшество — да не се забравим, да живеем като едно семейство!

Вечерта бихме на гости на Българското консулство. Ценният персонал на консулството начело с генералния консул Т. Димитров ни посрещнаха много сърдечно. Приспахме няколко приятни часове в родна среда. Наднавихме се с хубави народни песни. Прибрахме се с благодарност към всички за оказаното внимание и гостоприемство.

На 8 май, сутринта, се приготвиха за път. Към 11 часа бихме в Патриаршията за последна среща и сбогуване. В кабинета на Негово Светейшество Патриарх Димитрий стана дума за значаелността от предния ден, за радостта, която сме имали в българската църква, за любовта, която трибанае да царя между служителите на любовта. Нога това Ваше често посещение, доплати Негово Светейшество Патриарх Димитрий, да бъде свидетелство пред останалите свит за нашата взаимна любов и за нашето единство в светото Православие. Спомням си, каза тог, покойният патриарх Агригор обичае да гледа от този прозорец и казваше: „надевам как християнството бързо се пробудява към своето единство“.

Предложих на бе питани обяд в кабинета на Патриаршията. Негово Светейшество Патриарх Максим благодаря за сърдечното гостоприемство. Времето на нашето отгъвление настъпа, каза тог. Разрешете ми още веднаж от цялата си душа да изкажа благодарност на Ваше Светейшество за създадените ми духовни изследвания през тези свещи незабравими дни, за сърдечността, с която ни посрещнахте. Вън и Вашите сътрудници, за екивностийното обичае, за изражданата взаимност в мълчатиата и в любовта, в също така и за материалните грижи за нас.

Останала е най-прекрасна дзавлацията и впечатлението от нашето пребиваване тук, аз искам да пожелаю на Ваше Светейшество крещо здравие, бодря сила за многолетно вседестойно светилско служение за благото на светици Църква и за слава на Бога. На многоя и многоя аста!

Мили Ваше Светейшество, да благодариме нашето почитателно пладоуническо пътуване! (Наликохме много дзета).

Негово Светейшество Патриарх Димитрий тъй каза следните сърдечни думи: Инаго моменти в днешен живот, които са така дълбоко значаелни в нашето сърдечие и в нашите мисли, че времето няма сила да ги изгуби. От такива моменти се състоието многоплодното посещение на нашия възлюбен брат Негово Светейшество между нас. Неговото присъствие тук остави дълбоки следи в нашето сърдечие. И той ще присъствува диннаг пред нашите очи. Все пак в нашия свит всички добри неща чмат в своя арга. Така каза крещи на приятното посещение на Негово Светейшество. Ние, от-

ците на присветата Църква, се разведем само телесно, но много и духовно, както казва светя асеплагия Павел. Нашите думи ще събродяват и молитви Ваше Светейшество и Вашите светици. На добар път!

До нова братска среща в София, прабава Негово Светейшество Патриарх Максим.

С многоя и многоя лета завършиха взаимните любезни изказвания на Светейшестия Патриарх.

Междупатриаршалната комисия при светата Вселенска патриаршия има следния състав: Всесопророческите митрополити Мелитон, Евлахийос и Гавриил Всесопророческите архимандрити Павел и Вартоломей. След обряда се състоя извънредно заседание на рещелата комисия с членове на Българската църковна делегация, а именно Негово Светейшество Патриарх Максим, Всесопророческите митрополити Старозагорска Панакират и Видинска Филарет и Всесопророческите архимандрити Димитрий. Информативен доклад по работата на комисията направя Халидоският митрополит Мелитон. Негово Светейшество Патриарх Максим изрази радостта, че заедно със спомте светици е поканил да присъствуват в състава на тази комисия за подготовка на светия велик събор и благодаря на Негово Всесопророческостество за направеното изложение по работата на тази комисия. Крещо с шипматом бе дискутирало за следния Негово Всесопророческостество митрополит Панакират, член на тази комисия при Българската църква, помоли да бъде осведомявана нашата комисия по предлаганите за обсъждане въпроси. Напомена, че Негово Светейшество Патриарх Максим е участник в Родоските събесядания, позвана разгледайте проблемите и насочва работата по тях. Излял протокола на това заседание. Негово Светейшество разказа интересен спомен от първата среща на Родос. Средахме се, каза тог, като непознати, почти като чужди, и ето така се обляжаме, че сега разговаряме като съвсем близки братя и се разбираме един други. И ще продължаваме със същото усърдие. Именията тази братска обстановка, добави митрополит Мелитон, е Божиео благословение върху нашата работа.

Заседанието приключи. В края на официалното посещение на Негово Светейшество Българска Патриарх Максим и на неговите достоянствени светици на Негово Светейшество Вселенският Патриарх Димитрий бе издадено следното съвместно заключение:

По време на пребиваването на Негово Светейшество Българският Патриарх Максим при официалните речи, разменили между двамата Патриархи по време на техните разговори и по време на срещите между неарестите на двете Църкви, както и на съвместното извънредно заседание с Комисията по проблемите на всеправославния събор при светата Вселенска патриаршия била изразена и от двете страни чувствата на любов и на братско сътрудничество между двете Църкви и бе подчертано, че между двете Църкви не съществува никаква проблем. Изразен бе преглед на общи въпроси на Православната църква. Изразено бе общо желание за сътрудничество с всички поместни православни църкви, за да бъдат придвижени общите въпроси на Православие и по-специално въпросите за подготовка на всеправославния събор, както и сътрудничеството с останалите християнски църкви, Светолния съвет на църквите и за установяване на мир и блага олга между човеците. Истанбул, 8 май 1973 г.

Отново бихме в кабинета на Негово Светейшество Патриарх Димитрий. Доме време за път. Изпрати на лично Негово Светейшество Патриарх Димитрий. Обяхме се в храма да се прекръстим за благословение.

Към 16 ч. бяхме на детето. Доклада да да изпратят представителите на Негово Светейшество Патриарх Димитрий, а именно старшият митрополит Халидоски Мелитон, Перкуит митрополит Евлахийос, главният секретар на Са, Синода архимандрит Павел, българският консул Т. Димитров и много консулски служители, българските свещеници и църковните настоятели. Разкажихме се сърдечно с припадниците на Негово Светейшество, с българския консул и с неговите сътрудници, с представителите на нашата Църква.

Наставахме се а самолета. Моторно равномерно дуботет. Пътуваме за Кабрю.

Току що отмина една историческа среща на Негово Светейшество Българският Патриарх Максим с Негово Светейшество Вселенският Патриарх г. Димитрий. Цирковният телосне ще я обсъждаме като дело на любовта и на мира. Нека ни добродетелна на Невечерната Светлина да просветяват всички!

Продължков д-р Васа ВЕЛЯНОВ

Цена в стотинки — годишен абонамент 2,50 лв.;
сметка 111011 БИВ — Софийски градски клон

Синодално издателство — ул. „Св. София“ № 2 — София

Редактор доц. Георги П. Царев

Печатница „9-ти септември“ — София